

INFORMACIJA O STANJU AVIONA LEARJET 45 KOJIM RASPOLAŽE GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE CRNE GORE

1. TRENUTNO STANJE AVIONA KOJIM RASPOLAŽE GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE

Avion Learjet 45, kojim raspolaže Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, trenutno se nalazi na servisu u Aero-dienst, Nirnberg, gdje je tokom inspekcije motora utvrđeno da je neophodna njihova reparacija ili zamjena. Po ugovoru o održavanju motora (MSP – Maintenance Service Program), koji Avio servis ima sa proizvođačem motora Honeywell, proizvođač je dužan da obezbijedi rezervne djelove dok Avio servis plaća njihovu ugradnju.

Procijenjeno vrijeme opravke je 1-2 mjeseca.

Avion Learjet 45, registarskih oznaka 4O-MNE, kojim raspolaže Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore, proizveden je 1999. godine i ima ukupni nalet od 10.050 sati letenja.

Po svojim dimenzijama, doletu, sigurnosti, komforu i performansama pokazao se veoma dobro za potrebe Vlade Crne Gore.

Avion tipa Learjet 45, prestao je da se proizvodi 2007. godine dok je proizvodnja rezervnih djelova prestala 2014. godine, što u velikoj mjeri otežava nabavku rezervnih djelova u slučaju kvara na avionu. čime se produžava vrijeme provedeno u servisu, odnosno nedostupnost aviona za potrebe državnih organa.

2. TROŠKOVI ODRŽAVANJA

Ovim putem dostavljamo projekciju trenutnih fiksnih godišnjih troškova za Learjet 45.

Za potrebe proračuna ušteta u slučaju kupovine novog vazduhoplova u ovoj analizi uzeti su planirani fiksni troškovi na trenutnom vazduhoplovu Learjet 45 i projektovanim naletom od 300h godišnje. U najveće fiksne troškove održavanja aviona spadaju:

- **Smart Parts**- cijena koja se plaća „po satu leta“ za potrebe ugovora koji predviđa pokrivanje troškova rezervnih djelova u slučaju kvara aviona (ne motora i djelova u motoru). Ukoliko dođe do kvara nekog od djelova aviona, ovaj program pokriva sve troškove djelova dok Generalni sekretarijat Vlade pokriva troškove zamjene istih.

Trenutna cijena je **710,00 USD/HR** – odnosno na godišnjem nivou (300h) = **213.000,00 USD**

- **MSP**- cijena koja se plaća „po satu leta / po motoru“ za potrebe ugovora koji predviđa pokrivanje troškova djelova u slučaju kvara motora. Ukoliko dođe do kvara nekog od djelova na motoru, ovaj program pokriva sve troškove djelova dok Generalni sekretarijat Vlade pokriva troškove zamjene istih.

Trenutna cijena je **492.54 USD/HR/ENG** – godišnje (300hr x 2 motora) = **295.524,00 USD**

- **Osiguranje** - Cijena osiguranja je veća u ovoj godini zbog oštećenja koja su nastala tokom kvara na hidraulici aviona 2021. godine i iznosi oko **50.000,00EUR** godišnje. Cijena osiguranja je ranije iznosila **14.000,00EUR** godišnje. Pretpostavka je da bi ova cijena bila niža kupovinom novog aviona.
- **Troškovi održavanja**- Obzirom da imamo programe koje smo naveli ranije MSP kao i Smart Parts, kao i činjenicu da su svi veći radovi urađeni na avionu tokom tzv. “D check-a” odnosno velikog servisa, za potrebe održavanja aviona možemo predvidjeti cca **80.000,00 EUR** godišnje (prosjeak zadnjih 4 godine je 75.000,00EUR).

Nadalje cijene po satu letenja za pomenute ugovore Smart parts i MSP će biti uvećane za 5-8% od 1.01.2025. godine.

NAPOMENA: Ostali fiksni troškovi aviona u koje spadaju godišnje pretplate na niz programa vezanih za navigacione baze aviona, proračune goriva za let, navigacione karte, simulatorska obuka pilota, obračun zarada za zaposlene, gorivo i sl. nijesu predmet ove analize jer ne zavise od starosti vazduhoplova.

3. ISTORIJA KVAROVA

Napominjem da je u Novembru 2021. godine avion kojim raspolaže Generalni sekretarijat Vlade imao incident sa kolizijom stajnog trapa i da je nakon opravke vraćen u funkciju tek u Julu 2022. godine.

U toku 2022. i 2023 godine pored ovog, desilo se još nekoliko sitnih kvarova (starter desnog motora, emergency battery, windshield) koji su normalna posljedica starosti aviona. Svi ovi kvarovi su u potpunosti sanirani i ni u jednom momentu nije bila ugrožena sigurnost letenja. Međutim, otklanjanje ovih kvarova dovodi do prekida korišćenja aviona, čestih odlazaka u servis i angažovanje aviona drugih operatera uz tržišnu nadoknadu.

Zamjena aviona starog 25 godina sa znatno mlađim ili novim avionom sličnih karakteristika, pored ekonomičnosti, nudi i povećan stepen bezbjednosti koju svakako sa sobom nosi svaki novi složeni proizvod pa i avion.

4. PREDLOG MJERA

Kako se avion tipa Learjet 45, proizvođača Bombardier, pokazao veoma dobrim za servisiranje potreba Vlade Crne Gore, preporuka Avio servisa je da se postojeći avion zamijeni sa nekim od tipova aviona istog proizvođača.

Na ovaj način ostvarile bi se značajne uštede, samim tim što bi se kompaniji Bombardier vratio postojeći avion, čija bi trenutna tržišna vrijednost bila uračunata u cijenu kupovine novijeg aviona, čime bi se izbjeglo stavljanje aviona na otvoreno tržište, plaćanje provizija brokerima, plaćanje održavanja aviona sve do momenta prodaje (bez obzira da li avion leti ili ne) i slično.

Trenutna procijenjena tržišna vrijednost aviona Learjet 45, registarskih oznaka 4O-MNE, kojim raspolaže Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore je cca **2,5 M USD** (u prilogu).

Fair Market Value (FMV) Analysis - 1999 Learjet 45, msn 44, 40-MNE

Current Market Situation:

Active business jet fleet (worldwide)	23.956 aircraft	
Business jets for sale/lease	1.148 aircraft = 7,1%	
Days on the market until sold (YTD)	104 days (Median)	trend increasing
Active light-medium jet fleet	2.335 aircraft	
Light-medium jets for sale/lease	110 aircraft = 4,7%	
Days on the market until sold (2022)	97 days (Median)	trend increasing
LR45/45XR active fleet	430 aircraft	
LR45/45XR for sale/lease	33 aircraft = 7,7%	
Days on the market until sold (2022)	96 days (Median)	trend increasing

Average Pricing of a 1999 Learjet 45 i.a.w. Aircraft Bluebook Fall 2023 (23-03 Edition):

Average Retail Price	US\$ 2,900,000	trend no change
Average Wholesale Price	US\$ 2,547,000	trend no change

Fair Market Value (FMV) calculation of Learjet 45 msn 44:

Certification Date: 06/99, AFTT (10/2023): 9884 Hhrs, 8045 cycl

	US\$
Basis: Average of BB Wholesale Price (rounded-up)	2,550,000
Comprehensive avionic equipment (FDR, dual UNS-1Ew, TAWS A, TCAS II, HF,...)	400,000
Adjustment for no APU	./ 225,000
Adjustment for no BR Engine upgrade	./ 150,000
FMV (net)	<u>2,575,000</u>

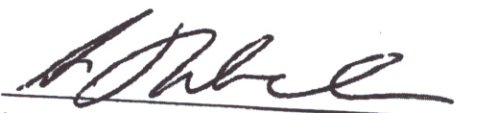
Marketing „Pros“:

- Engines enrolled on MSP;
- Complete records and logs;
- Enrolled on CAMP;
- Comprehensive Avionics (FDR, dual UNS 1 Ew, TCAS 7.1, TAWS A, TCAS II)
- Aero-Dienst CAMO and maintenance;
- Interior Refurb 2019 (Leather Pigmentation)

Marketing „Cons“:

- Incident „Landing Gear Collaps“ during Taxiing 27.9.2021 -> will be adressed with transparent repair documentation;
- No APU;
- No BR Engine upgrade;
- No Internet;
- No LCD DU875 Display Units (currently installed CRT based DU870 obsolete model);

Nuremberg, 30.10.2023

 _____
 Andreas Strabel
 Manager Aircraft Sales, Aero-Dienst GmbH